

Maa-aineslupien valvonta vuonna 2022, Laukaa ja Hankasalmi

Lupa- ja valvontalautakunta 21.02.2023 § 19
158/11.03.03.00/2023

Valmistelija: ympäristötarkastaja Anne Yli-Olli, puh. 0400 676 940,
ympäristötarkastaja Nenna Ahonen, puh 050 573 1168

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluu toimia maa-aineslain 7 §:ssä ja 14 §:ssä tarkoitettuna lupa- ja valvontaviranomaisena. Maa-aineslupien valvonta on delegoitu viranhaltijoille. Lainsäädännön mukaan valvontatarkastuksia tulisi tehdä toiminnan seuraamiseksi riittävän usein. Pääsääntöisesti tarkastuksia tehdään kerran vuodessa. Alla on Laukaan ja Hankasalmen maa-aineslupatilanne ja valvonnan yhteenveto vuodelta 2022.

Laukaan kunta

Laukaassa oli vuonna 2022 voimassa olevia maa-aineslupia yhteensä 46 kappaletta, näistä kolmella lupa-alueella ottotoimintaa ei ole aloitettu. Luvista 17 on sellaisia, joissa maa-aineslupan lisäksi toiminnalla on erillinen ympäristölupa tai ns. yhteislupa kiviaineksen louhintaan, murskaukseen ja muuhun ympäristöluvanvaraiseen toimintaan.

Lupia myönnettiin vuonna 2022 vain yksi, lupa on parhaillaan hallinto-oikeuden käsittelyssä. Myös yksi vuonna 2021 myönnetty lupa odottaa edelleen hallinto-oikeuden ratkaisua.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on antanut yhden kielteisen ja yhden myönteisen päätöksen maa-ainesten ottoa koskeviin vesilain mukaisiin lupahakemuksiin. Molempien osalta maa-aineslupahakemukset ovat lautakunnassa vireillä. Molemmista AVI:n päätöksistä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen.

Vuoden 2022 tarkastuskäynnit keskittyivät enimmäkseen syyskaudelle. Samassa yhteydessä tehtiin muutamilla kohteilla määräaikaistarkastuksia liittyen ympäristöluvan säännölliseen valvontaan. Toiminnanharjoittajat ja luvanhaltijat olivat mukana tarkastuskäynneillä. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 53 kappaletta, tarkastuksista laadittiin muistiot ja tarvittaessa niiden perusteella annettiin kehoituksia toiminnan saattamisesta lupamääräysten mukaiseksi. Kehotuksia annettiin putoamissuojauksista, puuttuvista merkinnöistä sekä jälkihoitotöiden edistämisestä.

Yhteensä yhdeksän lupa-aluetta lopputarkastettiin. Näistä seitsemässä oli lupa-aika päättynyt, kahdella lupa-alueella maisemointi saatiin päätökseen ennen lupa-ajan päättymistä.

Vielä osittain maisemoimattomia ja/tai metsittämättömiä vanhoja lupa-alueita, joilla jälkihoitotyöt olisi tullut jo tehdä, on 12 kappaletta. Töiden loppuunsaattamista ovat vaikeuttaneet ja estäneet toiminnanharjoittajilta saadun tiedon sekä tarkastuksilla havaitun perusteella mm. taimien saatavuusongelmat, lupa-alueella olevat varastokasat ja osin lupien päällekkäisyys. Näistä alueista neljä on vanhempaa, pohjavesialueella olevaa ja aikoinaan jälkihoitamaton ja lopputarkastamaton maa-ainesten ottoaluetta.

Näiden jälkihoidosta on neuvoteltu lupien haltijoiden, kiinteistönomistajien ja ELY-keskuksen kanssa.

Toiminnanharjoittajat ovat ilmoittaneet vuosittaisen ottomäärän ja -laadun valtakunnalliseen Notto -rekisteriin ja toimittaneet luvissa vaaditut pohjavesiseurannat ympäristönsuojeluun tai suoraan Nottoon. Alla olevaan taulukkoon on koottu vuoden 2022 ottomäärän lisäksi vertailun vuoksi vuoden 2020 ja 2021 ottomäärät Laukaan alueella.

vuosi	kalliokiviaines (kiinto-m ³)	sora, hiekka ym. (kiinto-m ³)	yhteensä (kiinto-m ³)
2020	304 349	283 034	587 383
2021	160 413	242 734	403 147
2022	169 071	255 708	424 779

Hankasalmen kunta

Hankasalmella oli vuonna 2022 voimassa olevia maa-aineslupia yhteensä 12 kappaletta. Viidellä alueella on maa-aineslupan lisäksi ympäristölupa tai ns. yhteislupa kiviaineksen louhintaan, murskaukseen tai muuhun ympäristöluvanvaraiseen toimintaan. Uusia maa-aineslupia tai maa-ainesten ottoon liittyviä ympäristölupia ei myönnetty Hankasalmella vuonna 2022.

Neljällä alueella ei ole otettu aineksia nykyisen luvan voimassaoloaikana. Kyseisillä alueilla on ollut aiempia maa-aineslupia, joiden aikana ottoa on tehty eli täysin avaamattomia ottoalueita Hankasalmella ei ole.

Vuoden 2022 tarkastuskäynnit tehtiin syksyllä. Toiminnanharjoittajat ja luvanhaltijat olivat läsnä lähes kaikilla tarkastuksilla. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 14 kappaletta. Näistä yksi tarkastus tehtiin vireille tulleen yhteislupahakemuksen johdosta. Myös alueilla, joilla aineksia ei ole otettu nykyisen luvan aikana, suoritettiin tarkastukset. Ympäristölupien säännölliseen valvontaan liittyviä varsinaisia määräaikaistarkastuksia (YSL 168 §) ei tehty, mutta luvanhaltijoiden kanssa käytiin päällisin puolin läpi myös ympäristölupien määräykset. Tarkastuksista tehtiin muistiot. Tarkastusten perusteella jouduttiin antamaan kehotuksia mm. jyrkkien rintausten suojauksesta ja puuttuvista merkinnöistä.

Osittain maisemattomia alueita, joissa lupa-aika on jo päättynyt, on Hankasalmen alueella kaksi kappaletta. Kyseiset alueet tarkastettiin uudelleen syksyllä 2022 ja tarkastusten pohjalta annettiin kehotukset alueiden maisemoinnista.

Alla olevaan taulukkoon on koottu Notto-rekisteriin ilmoitetut kokonaisottomäärät Hankasalmen alueella vuosina 2020-2022.

vuosi	kalliokiviaines (kiinto-m ³)	sora, hiekka ym. (kiinto-m ³)	yhteensä (kiinto-m ³)
2020	54 084	2 875	56 959
2021	31 591	1 220	32 811
2022	21 537	50	21 587

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan ehdotus hyväksyttiin.